

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

De|| EXTREMA VNCTIO-||NE, ORDINE, ET MATRI-||MONIO.|| SINGVLIS LIBRIS
EX-||PLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

XXI. De impedimentis quæ inhabilem simpliciter faciunt contrahentem, id est, de voto, & ligamine.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-54104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-54104)

lam raptam reddendam esse patri, etiamsi raptor ipsa consenserit.

OCTAVVS est GREGORII, vel potius Gratiani ipsius, eadem causa, 36. quæst. 2. can. Apud, ubi dicitur: *Cum raptam patri fuerit restituta, si voluntas parentis utriusque in unum conuenerit, non prohibentur inuicem copulari.*

RESPONDEO, aliud est raptus, aliud coniugium inuito patre celebratum: raptus enim ad eam pertinet, quæ nondum est propria vxor, neque sponsa. Qui enim violentè sponsam suam patri eiusdem sponsæ aufert, non dicitur raptor; quia rem suam, non alienam capit, ut patet ex Gelasio, cap. Lex illa, 36. quæst. 1. Rectè igitur volunt Canones raptam puellam, etiamsi ipsa consenserit rapti, reddendam esse patri; quia qui rapuit, iniuriam fecit patri, violentè enim filiam abducendo, licet iniuriam puellæ non fecerit. Sed si puella rapta iuxta decretum Trident. Concilij, sess. 24. cap. 4. extra raptoris potestatem constituta, & in loco tuto, libero consensu cum raptore coniugium contraheret, Matrimonium esset ratum, nec posset à patre irritari. Raptus enim est impedimentum impediens contrahendum coniugium, sed non dirimens contractum, ut docent Theologi in iis S. Thomas, 2. 2. quæst. 154. artic. 7. ad 3. ubi ostendit Concilium Meldense, quod contrarium statuerat, esse abrogatum.

CAPVT XXI.

De impedimentis quæ inhabilem simpliciter faciunt contrahentem, id est, de Voto, & Ligamine.

DIXIMVS de impedimentis, quæ sumuntur ex parte consensus: nunc de iis dicendum est, quæ sumuntur ex parte personarum contrahentium. Et PRIMVM de illis, quæ simpliciter inhabilem reddunt: DEINDE de aliis.

Impedimenta quæ simpliciter reddunt inhabilem personam, quatuor sunt (ut suprâ diximus) Impotentia coeundi, Votum solenne Monachorum, Ordo sacer, & Ligamen cum

vxore

vxore iam ducta. Ex quibus primum, & vltimum, extra con-
trouersiam sunt: tamen Lutherus de Ligamine ex sponsa-
libus orto nouum errorem excogitauerit, quem paulò post
obiter refutabimus. Duo media ad vnum reuocari possunt,
nimirum ad Votum solenne: siquidem Ordo sacer idè cen-
setur impedimentum, quia ex decreto Ecclesiæ annexum ha-
bet Votum solenne castitatis.

Quæstio igitur solùm superest, vtrum solenne votum con-
tinentiæ sit impedimentum dirimens Matrimonium. Et
quidem Lutherus in lib. de captiuit. Babylon. cap. De Matri-
monio, admisit, votum continentiæ esse impedimentum
legitimum: sed in aliis libris postea scriptis, semper negauit,
& re ipsa ducta vxore sanctimoniali sententiam suam de-
clarauit. Quod idem omnes eius discipuli, & verbis, & factis
docent.

Apud Catholicos nunquam dubium fuit, quin votum
continentiæ simplex, sit impedimentum impediens contra-
hendum, non tamen dirimens contractum: votum autem
solenne sit impedimentum impediens contrahendum & diri-
mens contractum, quod vltimum sub anathemate definitum
est in Concilio Tridentino, sess. 24. can. 9.

Quare tria probanda sunt. PRIMO, Votum simplex ca-
stitatis, esse impedimentum impediens Matrimonium con-
trahendum. SECUNDO, Votum simplex castitatis, non
esse impedimentum dirimens contractum. TERTIO, Vo-
tum solenne castitatis, esse impedimentum, & impediens, &
dirimens.

Sit igitur PRIM A propositio: *Votum simplex impedit
Matrimonium contrahendum.* Hæc facillè probari potest ex
fundamento iacto in 2. libro de Monachis, vbi ostendimus
ex Scripturis, Conciliis, Patribus, & ex ipsa ratione, votum
perpetuæ continentiæ esse licitum, sanctum, & Deo gratissi-
mum. Inde enim sic ratiocinari possumus ad id, quod est
huius loci, Votum perpetuæ continentiæ est licitum, ergo
seruandum est: cum Scriptura dicat: *Si quid vouisti Deo, ne
moreris reddere.* Ecclesiast. 5. & Deut. 23. Ad reddi non potest
votum continentiæ ab eo qui vxorem ducit, cum teneatur il-
li petenti debitum reddere: non igitur licet iis, qui votum
eiusmodi habent, Matrimonio iungi.

PRAETEREA, I. TIMOL. 5. B. Paulus de viduis, quæ continentiam voverant, ita pronunciat: *Cum luxuriatæ fuerint in Christo, nubere volunt, habentes damnationem, quia primam fidem irritam fecerunt.* Vbi Apostolus non damnat viduas illas, quia posteaquam luxuriatæ fuerant, nubere voluerunt: id enim laudandum erat, non vituperandum: sed quia nubere volentes, primam fidem, Deo videlicet datam de seruanda continentia, irritam faciebant. Et hoc modo hunc locum intellexerunt omnes interpretes Græci, & Latini & præterea Concilium Carthaginense IV. can. 10. & Toletanum I V. can. 55. Item Tertullian. in lib. de Monogamia. Basilius in lib. de virginis. Epiphanius hæresi 48. Hieronymus lib. I. in Iouinianum. Innocentius I. epist. 2. cap. 9. Augustinus lib. de bono viduitatis, cap. 8. & 9. Gelasius epist. cap. 23. Fulgentius epist. I.

SECUNDA propositio: *Votum simplex non dirimit Matrimonium post ipsum votum contractum.* Hanc aduersarij non negant: & eandem ex professo docet Augustinus in lib. de bono viduitatis, cap. 9. & 10. eandem inuenimus in iure declaratam ab Alexandro III. Celestino III. & Bonifacio VIII. cap. Consuluit. Qui clerici, vel vouentes. & cap. Rursus eadem. & cap. Vnico, de voto in VI. Et ratio declarationi huic apertissima suffragatur. Promissio enim, qualis est votum simplex, obligat quidem in conscientia, tamen non transfert dominium rei promissæ ab eo, qui promissit, in eum cui promissa est: & idè si is, qui promissit, sententiam mutet, rem alteri re ipsa donet, ille quidem peccat, tamen donationis vim suam habet.

Et hinc refellitur alius error Lutheri, qui in lib. de captiuitate Babylon. cap. De Matrimonio, disputans de impedimento Ligaminis, admittit quidem cum Catholicis, Ligamen cum vxore iam ducta, esse impedimentum dirimens omnia alia Matrimonia, sed addit contra omnes Theologos, debet etiam Ligamen sponsaliorum dirimere sequens Matrimonium: *Hic, inquit, concludunt, si posteriorem quæ cognouerit, priorum cessare sponsalia: quod planè non capio. Ego arbitror eum esse iam non sui iuris, qui uni sese addixerit, ac per hoc prohibente iure diuino, &c.*

SED error iste Lutheri damnatus iam dudum fuit, cap. De illis,

illis. & cap. Si inter virum. & cap. Adolefcens, de sponsalibus & Matrimonio. & cap. I. de sponsa duorum, quod caput S. Augustino tribuitur: & ratio eadem est, quia per sponsalia non fit donatio, sed promissio.

Neque argumenta Lutheri concludunt. PRIMO sic obiicit: *Nemo potest dare quod non habet. Qui sponsalia cum vna contraxit, non est amplius sui iuris; ergo non potest se ipse alteri dare: ergo secundum coniugium irritum iudicandum est.* RESPONDEO, negatur assumptio. Nam qui sponsalia cum vna contraxit, adhuc est sui iuris, cum se nulli donauerit, licet donaturum promiserit. Quare si relicta sponsa cum alia contrahat per verba de presentia, Matrimonium tenet, sed peccauit, qui fidem fregit.

SECUNDO obiicit: *Deus prohibet ne quis in negotio fratrem suum circumueniat, quod seruandum est vltra, & supra omnes humanas traditiones.* RESPONDEO, verum est, quod assumitur: sed quorsum tendit? Fatemur enim peccare eum, qui fratrem suum circumuenit, fidem ei datam non seruans, sed non ideo irritum erit Matrimonium cum eo peccato commissum. Nam is etiam, qui vxorem alicui diuitem, aut nobilem, aut bene moratam promittit, si ea talis non sit, illum sine dubio circumuenit, grauiterq; in proximum suum peccauit: neque tamen Matrimonium irritum erit: si per verba de presentia contractum fuerit.

Obiicit TERTIO. *Si votum Religionis facit alienum, cur non etiam fides data, & accepta; cum hac sit precepti, & fructus spiritus; Gal. 5. illud aut arbitrij humani?* RESPONDEO, si comparemus, fidem dare sponsae, cum eo quod est vouere, verumque est arbitrij humani: neque enim cogitur quisquam iure diuino hoc aut istud vouere, aut vxorem istam, vel illam ducere. Si conferamus autem id, quod est, seruare fidem sponsae, cum eo, quod est implere votum Deo factum; verumque est precepti, & fructus spiritus: siquidem implere votum, est fidem seruare Deo. NEQUE Apostolus inter fructus Spiritus sancti numerat, seruare fidem homini, & non seruare fidem Deo: quare Lutherus grauiter errat, cum vota arbitrij humani, sponsalia autem iuris diuini esse docet. Cur autem vota religionis solennia Matrimonium dirimant, paulo post explicabimus.

Obiici

Obiicit QVARTO: *Licet uxori virum suum repetere, voto Religionis facto non obstante, cur ergo non liceat se sponsum suum repetere, etiam sequuta copula cum altera?*
 RESPONDEO; Magnum est discrimen inter uxorem, & sponsam, cum illa iam habeat, & possideat ut rem suam, corpus viri sui, ut Apostolus docet, 1. Corinth. 7. ista autem nondum habeat, nec possideat viri corpus, nisi in spe, & promissione. Sed de his satis.

TERTIA propositio: *Votum solenne dirimit Matrimonium post ipsum votum celebratum.* Probatum auctoritate, & ratione. Ac PRIMO est auctoritas veterum Conciliorum.

TOLETANVM I. celebratum circa annum Domini C. DLII. can. 16. statuit deuotam sceminam, si forre nupserit, non posse recipi ad Ecclesiam, nisi viuento illo, cui se coniunxerat, castè viuat, aut non nisi post mortem eius. Ex quo intelligimus nuptias illas non fuisse habitas veras nuptias, quia post Monasticam professionem contractæ fuerant: alioqui enim si veræ nuptiæ fuissent, cur illam continere oportuisset ab illo ipso, qui in maritum fuerat acceptus?

CHALCEDONENSE Concilium generale, ante annum M. C. celebratum, can. 16. *Virginem, inquit, quæ se Domino consecrauit, similiter et Monachum non licere nuptiale ius contrahere: quod si hoc inuenti fuerint perpetrantes, excommunicentur.*

NEQVE responderi potest, Concilium prohibere nuptias celebrandas, sed non iudicare irritas celebratas. Nam IN PRIMIS Concilium Triburiense, can. 23. hunc ipsum Canonem Concilij Chalcedonensis allegauit, ut probaret non esse verum Matrimonium, quod post solennia vota contrahitur. DEINDE, nunquam fuit dubium inter Christianos, an peccarent qui votum continentiae Deo non redderent, sed non defuerunt, qui dubitarent, an Matrimonia essent vera, & rata, quæ ab ipsis contrahuntur, qui continentiam vouerant. Quare Concilium declarare voluit id quod dubium erat, atque asseruit, non esse legitima Matrimonia post solenne votum, quale est Monachorum, & sanctimonialium.

Concilium FOROVIENSE ante annos DCCC. can. 11. de sacris virginibus: *Si publicè, inquit, nupserint, digni quæ-*

dem mundano iudicio corporalibus coërcitæ vindictis, segregentur ab invicem, & agant cunctis diebus vitæ suæ pœnitentiam.

Concilium TOLETANVM VIII. ante annos C M. can. 6. Subdiaconos, si vxores duxerint, in Monasteriis includi iubet.

TOLETANVM IV. ante annos C M L. can. 51. Nonnulli, inquit, Monachorum egredientes à Monasterio, non solum ad seculum reuertuntur, sed etiam vxores accipiunt. Igitur reuocati in eodem Monasterio, vnde exierant, pœnitentiæ deputentur.

TYRONICVM II. ante annos M. can. 16. Si qui, inquit, in Monasterio conuersi sunt, nullatenus exinde habeant licentiam euagandi; nec (quod absit) ullus eorum coniugem ducere possit; & si vxorem duxerit, excommunicetur, & de vxoris malæ societatis consortio, etiam iudicis auxilio separetur.

TRIBVRIENSE Concilium ante annos circiter D C C. can. 23. aperte iubet separari eos, qui post votum solenne Matrimonio coniunguntur.

SECUNDO est auctoritas Pontificum veterum, ac sanctissimorum. SYRICVS in epist. 1. cap. 2. Monachos, & sanctimoniales, si Matrimonia contrahere præsumant, iubet non solum excommunicari, sed etiam in ergastulis vsque ad finem vitæ pœnitentiam agere.

INNOCENTIVS I. in epist. 2. ca. 12. & 13. distinguunt aperte inter votum solenne, & simplex. Nam cap. 2. dicit, eam, quæ velum sacrum acceperat, ac proinde solenne votum emiserat continentiæ, si fortè nupserit, non posse admitti ad pœnitentiam, donec vixerit is, cui se coniunxit: quemadmodum cum illa agitur, quæ viuente viro alteri iungitur. Capite 13. dicit, eam, quæ promiserat continentiam perpetuam, sed velum sacrum nondum acceperat, id est, quæ votum simplex, non solenne emiserat, si postea nupserit, ad pœnitentiam admitti posse.

GELASIVS I. in epist. 1. cap. 22. & 23. similem distinctionem habet, ac discrimen magnum agnoscit inter nuptias virginum professarum, quarum est solenne votum; & nuptias viduarum, quæ votum habent simplex. Nam virginum
sacra-

sacrarum nuptias vocat incesta foedera, & excommunicari eas iubet: incesta autem foedera illegitimum coniugium sonant. Viduas autem illas dicit debere Deo per poenitentiam satisfacere: sed nec vocat earum nuptias incesta foedera, neque eas iubet excommunicari.

GREGORIUS I. lib. I. epist. 40 ad Anthemium, scribit, Monachos, qui vxores duxerint, sepatandos à coniugibus esse, atque ad Monasteria remittendos.

In eandem sententiam exstant multa responsa Alexandri III. Celestini III. & Innocentij III. in titulo, Qui clerici, vel vouentes.

TERTIO est auctoritas sanctorum Patrum. CYPRIANUS lib. I. epist. II. ad Pomponium scribit, virgines sacras, quae cum viris dormierant, adulteras Christi esse, & à viris illis omninò separandas, & coniunctionem illam incestam appellat. Et quamuis ij, cum quibus illae dormierant, non à maritos earum dicebant; tamen idem iudicium de illis Cyprianus fecisset, si se maritos earum profiteri voluissent. Nam illas adulteras Christi vocat, quia fidem Christo non seruant: fidem autem non seruant, si alteri se iungant, sive eum maritum, sive alio nomine appellent. Et incestam coniunctionem viri cum sacra virgine Cyprianus vocat, propter relationem ad Christum, qui frater noster fieri voluit: quae relatio non minus inueniretur in ea coniunctione, quae cum viro fieret sub nomine coniugis, quam in ea, quae fieret sine tali nomine. Vnde quod in eadem epist. Cyprianus dicit, eas virgines admonendas esse, vt si perseverare nolint, aut non possint, apertè nubant: intelligendum est de illis, quae nondum vouerunt. Alioqui cum Cyprianus sub disunctione dicat, vt nubant, si perseverare nolint, aut non possint; permitteret illis, vt nubarent post votum, etiamsi possent continere, modò tantùm nolint, quod est absurdissimum, & ab ipsis quidem Lutheranis concedendum.

BASILIVS in lib. de virginitate, parum vltra medium Cum, inquit, virginitatem Domino professe sint, carnali postmodum voluptate male blanda delimita, ac deute, proprii scelus honesto coniugij nomine obtegere cupiunt. Non ignorant huiusmodi, quamvis ignorantiam simulent, quae sponsi dextram, & foedera prauaricata sit, eam nec illius

trā esse sponsam, quem deliquit; neque eius uxorem per
 ullas leges dici posse, cui se, deserto sponso, libidine incitata
 coniunxit. Et infra copiosè hoc idem ostendit, nunquam il-
 lam dici posse uxorem viri mortalis, sed semper Christi, viri
 immortalis adulteram.

AMBROSIVS in lib. ad virginem lapsam, capit. 5. Quæ
 se spondit Christo: & sacrum velamen accepit, iam nupsit;
 iam immortalī iuncta est viro, & iam si voluerit nubere
 communi lege coniugij, adulterium perpetrat,

Ioannes CHRYSOSTOMVS in epist. 6. ad Theodorum:
 Honorabiles, inquit, nuptiæ, sed te iam seruare non conuenit
 iuilegia nuptiarum: quamuis frequenter hoc ipsum nuptias
 vocet, ego tamen adulterio illud peius existimo.

HIERONYMVS lib. 1. in Iouinianum: Certè confiteris, inquit,
 non posse esse Episcopum, qui in Episopatu filios faciat: alioqui
 si deprehensus fuerit, non quasi vir tenebitur, sed quasi adul-
 ter damnabitur.

NEQVE obstat, quod quidam obiiciunt de S. Malcho,
 qui teste S. Hieronymo in eius vita, posteaquam multos an-
 nos Monachus fuerat, uxorem duxit, & cum ea vsque ad fi-
 nem vitæ permansit. Nam coniugium nullum fuit inter
 Malchum, & eam fœminam, quam coactus se ducere finxit
 in uxorem: siquidem illa virum alterum habuit viuentem, vt
 idem Hieronymus refert, quando à Domino suo nubere
 Malcho compellebatur. Itaque societas quædam spiritualis
 & sancta inter eos fuit, sub nomine nuptiarum.

Nunc vt ratione ducta ex verbo Dei, probemus, votum so-
 lenne esse impedimentum dirimens Matrimonium, præmit-
 tendum necessariò est, quæstionem esse inter Catholicos,
 quo iure votum solenne dirimat Matrimonium, quod post
 eiusmodi votum celebratur: naturali ne, ac diuino, an solùm
 Ecclesiastico, ac positiuo.

Et quidem multi, iiq̄ue grauissimi Theologi, S. Thomas,
 & Bonauentura, Albertus, Richardus, Durandus, & Domini-
 cus à Soto in 4. dist. 38. contendunt, votum solenne iure diui-
 no, ac naturali dirimere Matrimonium. Quorum hæc est
 potissima ratio, quia votum solenne non est simplex promif-
 sio Deo facta, vt est votum, quod dicitur simplex: sed est tra-
 ditio de præsentī sui ipsius in perpetuum Christi obsequium;
 & ca

& ea traditio à Christo per Ministros suos accepta ac probata est. Quare differt votum solenne à simplici, vt coniugium de præsentì contractum à sponsalibus de futuro. Sed iure diuino, ac naturali, nemo potest alteri dare quod suum non est, & si dederit, irrita est donatio: igitur iure naturali, & diuino irritum est coniugium post votum solenne.

Et quidem si ex Scripturis, aut euidenti aliqua ratione demonstrari posset, votum solenne differre à simplici, quòd in illo sit donatio de præsentì, in isto verò promissio tantum de futuro; non oporteret illam quærere rationem. Tamen quia principium illud multi negant, vt Scotus, & Paludanus in 4. distinct. 38. & Caietanus in 2. 2. quæst. 88. artic. 7. & omnes interpretes iuris Canonici, vt Panormitanus testatur in cap. Rursus, qui clerici, vel vouentes. & contra potius existimant, solo Ecclesiæ decreto factum esse, vt votum solenne dirimat Matrimonium: ideò probandum superest, Ecclesiam potuisse hoc impedimentum Matrimonij constitutare.

Sed hoc facillè probatur. PRIMVM ex eo ipso quod fecit Ecclesia enim ab antiquissimis temporibus, vt ex testimoniis citatis perspicuum est, tum in Conciliis, tum per sanctissimos Pontifices hoc statuit. Forlasse etiam hoc de Apostolica traditione descendit. Nam Cyprianus, Basilius, & Ambrosius, qui hoc impedimentum agnoscunt, antea Concilia, eosque Pontifices vixerunt, à quibus hoc decretum factum videtur: & ideò Concilia, & Pontifices non tam nouum aliquid statuisse, quam vetus decretum innouasse, aut declarasse censendi sunt. Quòd autem Ecclesia antiqua, quam veram fuisse Christi Ecclesiam hæretici negare non possunt, fecit, & sæpius repetiuit, stultum, atque impium est dicere, non esse iure factum.

DEINDE probatur, quia illegitimas facere personas à Matrimonio, non est mutare Sacramenti essentiam, vt supra diximus, sed ratum, vel irritum facere contractum humanum, qui in Sacramento Matrimonij prærequiritur. Nos enim Christus declarauit, quis contractus humanus sit habendus legitimus, quis illegitimus, sed ea declaratione præsupposita, voluit contractum humanum legitimum inter virum, & foeminam Sacramentum esse.

Posse autem Ecclesiam eiusmodi contractus legitimos vel illegitimos decreto suo reddere, personas habiles vel inhabiles efficiendo; probatur. Nam INPRIMIS huc pertinent omnia illa Scripturæ loca, ex quibus discimus, curam Ecclesiæ gubernandæ Apostolis, & eorum successoribus esse committam, Luc. 10. *Qui vos audit, me audit.* Matth. 16. *Tibi dabo claves regni cælorum.* Ioan. ultimo: *Pasce oves meas.* nam ad eum, qui iure præest, pertinet leges condere de actibus humanis, eosque regere, & ratos, vel irritos facere.

In Testamento veteri, præter ius diuinum naturale, erant etiam certæ leges positivæ iudiciales accommodatæ illi populo, tum circa Matrimonia, tum circa alios contractus humanos: Illæ autem leges abrogatæ sunt, neque habemus alias à Christo præscriptas; ergo necesse est in Ecclesia esse potestatem similitum legum pro locis, & temporibus, sancendarum, alioqui Christiana Respub. imperfectissima, ac planè miserissima esset.

PRÆTEREA possunt Reges politici, qui Reipub. præstant, circa humanos contractus humanas leges ferre, eosque certo modo factos, ratos, secus autem, irritos esse decernere, ob communem pacem, & concordiam populorum; ergo poterunt etiam id principes Ecclesiastici ob salutem æternam animarum.

DICIS, si ita est, non solum Ecclesia, sed etiam Principes politici poterunt impedimenta Matrimonij constituere: nam ex contractu Matrimonij non tantum salus animarum, sed etiam pax, & concordia temporalis pender,

RESPONDEO, si Matrimonium esset solum contractus civilis, possent sine dubio politici Principes impedimenta constituere, personas legitimas vel illegitimas efficiendo, sicut etiam fecerunt sæpe Imperat. præsertim Ethnici, ut patet ff. de ritu nuptiarum. & C. ad legem Iuliam de adulteriis, ubi sunt multæ leges de contractu Matrimonij. Tamen quia nunc apud Christianos Matrimonium est sacramentum, & ex contractu illo civili sacramentum Ecclesiæ pender, & Sacramentorum dispensatio ad Ecclesiam pertinet; idè potestas impedimenta Matrimonij constituendi, maxime propriè ad Principem Ecclesiasticum pertinet. Ad politicum

PP autem

autem non pertinet, nisi cum consensu, & subordinatione ad Principem Ecclesiasticum: non enim eadem potestas ad duo diuersa tribunalia æquè immediatè, & propriè pertinere potest.

Quare S. THOMAS, quamuis in 4. dist. 34. q. vnica, art. 1. ad 4. concesserit Matrimonium, vt est ciuili contractus, pendere posse à lege ciuili, tamen dist. 42. q. 2. art. 2. ad 4. id ita explicat, vt locum habeat lex ciuili, si auctoritas etiam accesserit Ecclesiæ: *Prohibitio*, inquit, *legis humane non sufficeret ad impedimentum Matrimonij, nisi interueniret auctoritas Ecclesiæ, quæ idem etiam interdicit.*

Quod autem Ecclesia non solum potuerit votum solenne, impedimentum dirimens Matrimonij constituere: sed etiam causam habuerit id constituendi, facillè probari potest. Nam qui vota solennia continentia suscipiunt, illi statum vitæ mutant, & ab imperfecto ad perfectum ascendunt: absurdum autem esset, si iidem postea iterum redirent ad statum imperfectiorem. DEINDE, qui hæc vota faciunt, magna deliberatione, & præcedente probatione diuturna faciunt: incongruum autem est, vt id, quod maturo consilio factum est, iterum mutetur. AD HÆC vota solennia regulariter publicè, & coram testibus multis, immò populo in spectante fiunt; ergo non possunt sine ingenti scandalo violari. Quare decuit Ecclesiam prouidere, ne id mutari possit: medium autem efficacissimum prouidendi fuit, irritare Matrimonia post eiusmodi vota contracta. DENIQUE, qui vota solennia faciunt, non solum Deo se obligant, sed etiam spontè se subiiciunt Ecclesiæ, vt ab ea cogi possint, etiam per viam iudicij: proinde queri non possunt, si eos inhabiles ad Matrimonium Ecclesia facit.

Atque eadem istæ rationes ostendunt, cur noluerit Ecclesia, vota simplicia esse impedimenta dirimentia. Qui enim vota simplicia faciunt, nec statum propriè mutant, & sæpe sine magna deliberatione; & priuatim, ac sine testibus illa faciunt, neque se Ecclesiæ subiiciunt magis quàm antea sub-

iecti essent: vnde cogi non possunt ad votum seruandum per viam iudicij, sed per

viam correctionis fra-

ternæ.

CAPVT